

**Ekonomski fakultet / EKONOMIJA / EKONOMIJA SAOBRAĆAJA**

|                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |                          |                            |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------------------|----------------------------|
| <b>Naziv predmeta:</b>                          | EKONOMIJA SAOBRAĆAJA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |                          |                            |
| <b>Šifra predmeta</b>                           | <b>Status predmeta</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Semestar</b> | <b>Broj ECTS kredita</b> | <b>Fond časova (P+V+L)</b> |
| 11723                                           | Obavezan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 3               | 7                        | 4+2+0                      |
| <b>Studijski programi za koje se organizuje</b> | EKONOMIJA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |                          |                            |
| <b>Uslovljenost drugim predmetima</b>           | Nema uslovljenosti.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                 |                          |                            |
| <b>Ciljevi izučavanja predmeta</b>              | Lajtmotiv izvođenja nastave je da studenti steknu neophodna znanja o saobraćaju kao privrednoj djelatnosti, njegovoj ulozi u razvoju privrede i društva, o specifičnostima transportnog tržišta, troškovima i cijenama u saobraćaju, predviđanju prevoza u cilju definisanja pravaca i prioriteta u razvoju saobraćaja, kao i o savremenoj saobraćajnoj politici, veoma važnom segmentu ekonomske politike.                                                                                                                                                                                                                                                   |                 |                          |                            |
| <b>Ishodi učenja</b>                            | Nakon što student položi ovaj ispit, biće u mogućnosti da: • Rangira vidove i vrste saobraćaja, kao i ekonomsko-eksploatacione karakteristike pojedinih saobraćajnih grana; • Objasni ekonomski značaj saobraćaja; • Analizira izraženu međuzavisnost između saobraćaja i ostalih privrednih djelatnosti u procesu razvoja; • Poveže naglašeni javni interes za funkcionisanje saobraćaja i neophodnost regulisanja saobraćajnog tržišta; • Formulirati specifičnosti saobraćajnog tržišta; • Analizira savremenu saobraćajnu politiku, posebno saobraćajnu politiku Evropske unije; • Kombiniuje potrebu liberalizacije i deregulacije saobraćajnog tržišta. |                 |                          |                            |
| <b>Ime i prezime nastavnika i saradnika</b>     | Prof. dr Ljubinko Dedović                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |                          |                            |
| <b>Metod nastave i savladanja gradiva</b>       | Predavanja i vježbe.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |                          |                            |
| <b>Plan i program rada</b>                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |                          |                            |
| Pripremne nedjelje                              | Priprema i upis semestra                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                 |                          |                            |
| I nedjelja, pred.                               | Karakter saobraćaja kao djelatnosti – Pojam i karakter saobraćaja kao djelatnosti. Karakteristike osnovnih elemenata, rezultata i procesa proizvodnje u saobraćaju. Istorijska uslovljenost pojave saobraćaja kao samostalne djelatnosti.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |                          |                            |
| I nedjelja, vježbe                              | Karakter saobraćaja kao djelatnosti – Pojam i karakter saobraćaja kao djelatnosti. Karakteristike osnovnih elemenata, rezultata i procesa proizvodnje u saobraćaju. Istorijska uslovljenost pojave saobraćaja kao samostalne djelatnosti.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |                          |                            |
| II nedjelja, pred.                              | Vidovi i vrste saobraćaja i njihove osnovne karakteristike – Vidovi i vrste saobraćaja. Podjela saobraćaja prema ekonomskoj funkciji i načinu organizacije. Ekonomsko-eksploatacione karakteristike pojedinih saobraćajnih grana.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                 |                          |                            |
| II nedjelja, vježbe                             | Vidovi i vrste saobraćaja i njihove osnovne karakteristike – Vidovi i vrste saobraćaja. Podjela saobraćaja prema ekonomskoj funkciji i načinu organizacije. Ekonomsko-eksploatacione karakteristike pojedinih saobraćajnih grana.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                 |                          |                            |
| III nedjelja, pred.                             | Saobraćaj kao faktor razvoja privrede i društva – Globalni odnosi saobraćaja i privrede u procesu razvoja. Osnovne ekonomske funkcije saobraćaja. Međuzavisnost u razvoju privrede i saobraćaja. Saobraćaj kao faktor razmjesta i lokacije. Međuzavisnost energetike i saobraćaja. Uticaj saobraćaja na industriju. Uticaj saobraćaja na razvoj poljoprivrede. Saobraćaj kao faktor formiranja i stabilizacije tržišta. Saobraćaj kao faktor razvoja turizma. Uticaj saobraćaja na razvoj društva i način života ljudi.                                                                                                                                       |                 |                          |                            |
| III nedjelja, vježbe                            | Saobraćaj kao faktor razvoja privrede i društva – Globalni odnosi saobraćaja i privrede u procesu razvoja. Osnovne ekonomske funkcije saobraćaja. Međuzavisnost u razvoju privrede i saobraćaja. Saobraćaj kao faktor razmjesta i lokacije. Međuzavisnost energetike i saobraćaja. Uticaj saobraćaja na industriju. Uticaj saobraćaja na razvoj poljoprivrede. Saobraćaj kao faktor formiranja i stabilizacije tržišta. Saobraćaj kao faktor razvoja turizma. Uticaj saobraćaja na razvoj društva i način života ljudi.                                                                                                                                       |                 |                          |                            |
| IV nedjelja, pred.                              | Transportno tržište – Karakteristike i specifičnosti transportne usluge. Karakteristike i specifičnosti tražnje za transportnim uslugama.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |                          |                            |
| IV nedjelja, vježbe                             | Transportno tržište – Karakteristike i specifičnosti transportne usluge. Karakteristike i specifičnosti tražnje za transportnim uslugama.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |                          |                            |
| V nedjelja, pred.                               | Karakteristike i specifičnosti transportne ponude. Specifičnosti uspostavljanja ravnoteže na transportnom tržištu. Pojam i karakteristike transportnog tržišta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |                          |                            |
| V nedjelja, vježbe                              | Karakteristike i specifičnosti transportne ponude. Specifičnosti uspostavljanja ravnoteže na transportnom tržištu. Pojam i karakteristike transportnog tržišta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |                          |                            |
| VI nedjelja, pred.                              | Održivi saobraćaj.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                 |                          |                            |

|                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| VI nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                        | Održivi saobraćaj.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| VII nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                        | Troškovi i cijena koštanja transportnih usluga – Karakter transportnih troškova. Struktura i podjela troškova transporta. Cijena koštanja transportnih usluga i faktori od kojih ona zavisi. Uticaj transportnih troškova na vrijednost i cijene robe.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| VII nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                       | Troškovi i cijena koštanja transportnih usluga – Karakter transportnih troškova. Struktura i podjela troškova transporta. Cijena koštanja transportnih usluga i faktori od kojih ona zavisi. Uticaj transportnih troškova na vrijednost i cijene robe.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| VIII nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                       | Troškovi infrastrukture u saobraćaju – Pojam i karakteristike saobraćajne infrastrukture. Formiranje i raspodjela troškova infrastrukture.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| VIII nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                      | Troškovi infrastrukture u saobraćaju – Pojam i karakteristike saobraćajne infrastrukture. Formiranje i raspodjela troškova infrastrukture.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| IX nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                         | Formiranje i politika cijena u saobraćaju – Opšti pristupi i principi formiranja prevoznih cijena. Željezničke tarife i tarifska politika.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| IX nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                        | Formiranje i politika cijena u saobraćaju – Opšti pristupi i principi formiranja prevoznih cijena. Željezničke tarife i tarifska politika.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| X nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                          | Formiranje i politika cijena u pomorskom saobraćaju. Formiranje cijena u vazdušnom saobraćaju.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| X nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                         | Formiranje i politika cijena u pomorskom saobraćaju. Formiranje cijena u vazdušnom saobraćaju.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| XI nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                         | Integralni transport – Integralni i kombinovani transport. Tehnologija integralnog transporta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| XI nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                        | Integralni transport – Integralni i kombinovani transport. Tehnologija integralnog transporta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| XII nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                        | Savremena saobraćajna politika – Opšti okviri za definisanje saobraćajne politike. Regulacija u saobraćaju. Instrumenti regulisanja transportnog tržišta. Liberalizacija i deregulacija saobraćajnog tržišta. Koncept i dometi deregulacije transportnog tržišta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| XII nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                       | Savremena saobraćajna politika – Opšti okviri za definisanje saobraćajne politike. Regulacija u saobraćaju. Instrumenti regulisanja transportnog tržišta. Liberalizacija i deregulacija saobraćajnog tržišta. Koncept i dometi deregulacije transportnog tržišta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| XIII nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                       | Harmonizacija uslova privređivanja. Saobraćajna politika Evropske unije u savremenom periodu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| XIII nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                      | Harmonizacija uslova privređivanja. Saobraćajna politika Evropske unije u savremenom periodu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| XIV nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                        | Stepen i karakteristike razvoja saobraćaja u svijetu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| XIV nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                       | Stepen i karakteristike razvoja saobraćaja u svijetu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| XV nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                         | Strategijski pravci razvoja saobraćajnog sistema Crne Gore – Osnovne karakteristike dostignutog nivoa razvijenosti saobraćajnog sistema zemlje. Strategija razvoja saobraćajnog sistema. Pravci razvoja i modernizacije željezničkog saobraćaja. Pravci razvoja i modernizacije drumskog saobraćaja. Pravci razvoja i modernizacije pomorskog saobraćaja. Pravci razvoja i modernizacije vazdušnog saobraćaja.                                                                                                                                                                                                                                    |
| XV nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                        | Strategijski pravci razvoja saobraćajnog sistema Crne Gore – Osnovne karakteristike dostignutog nivoa razvijenosti saobraćajnog sistema zemlje. Strategija razvoja saobraćajnog sistema. Pravci razvoja i modernizacije željezničkog saobraćaja. Pravci razvoja i modernizacije drumskog saobraćaja. Pravci razvoja i modernizacije pomorskog saobraćaja. Pravci razvoja i modernizacije vazdušnog saobraćaja.                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Opterećenje studenta</b>                                                                                                                                                                                | <b>4P + 2V.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Nedjeljno</b>                                                                                                                                                                                           | <b>U toku semestra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>7 kredita x 40/30=9 sati i 20 minuta</b><br>4 sat(a) teorijskog predavanja<br>0 sat(a) praktičnog predavanja<br>2 vježbi<br><b>3 sat(a) i 20 minuta</b><br>samostalnog rada, uključujući i konsultacije | Nastava i završni ispit:<br><b>9 sati i 20 minuta x 16 =149 sati i 20 minuta</b><br>Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera):<br><b>9 sati i 20 minuta x 2 =18 sati i 40 minuta</b><br>Ukupno opterećenje za predmet:<br><b>7 x 30=210 sati</b><br>Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmet)<br><b>42 sati i 0 minuta</b><br>Struktura opterećenja: <b>149 sati i 20 minuta (nastava), 18 sati i 40 minuta (priprema), 42 sati i 0 minuta (dopunski rad)</b> |
| <b>Obaveze studenta u toku nastave</b>                                                                                                                                                                     | Studenti su obavezni da redovno pohađaju nastavu i učestvuju u provjerama znanja.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Konsultacije</b>                                                                                                                                                                                        | Kod predmetnog nastavnika.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Literatura</b>                                                                                                                                                                                          | - Božić, V., Aćimović, S., Mijušković, M.V., Ekonomija saobraćaja, Ekonomski                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                                              |                   |                                               |                                               |                                               |                                               |                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------|-------------------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                              |                   |                                               |                                               |                                               |                                               |                           | fakultet, Beograd, 2017. - Button, K., Transport Economics, Edward Elgar, Cheltenham, UK, Northampton, MA, USA, 2010. - De Palma, A., Lindsey, R., Quinet, E., Vickerman, R., A Handbook of Transport Economies, Edward Elgar Publishing Ltd., 2013. - Cowie, J., The Economics of Transport, Routledge, London and New York, 2010. - Zupančič, S., Ekonomika transporta, Ekonomska fakulteta, Ljubljana, 2002. |
| <b>Oblici provjere znanja i ocjenjivanje</b> |                   |                                               |                                               |                                               |                                               |                           | - Kolokvijum: 50 poena; - Aktivnost na časovima (različiti oblici): 15 poena. - Završni ispit: 35 poena,                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Posebne naznake za predmet</b>            |                   |                                               |                                               |                                               |                                               |                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Napomena</b>                              |                   |                                               |                                               |                                               |                                               |                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Ocjena:</b>                               | F                 | E                                             | D                                             | C                                             | B                                             | A                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Broj poena</b>                            | manje od 50 poena | više ili jednako 50 poena i manje od 60 poena | više ili jednako 60 poena i manje od 70 poena | više ili jednako 70 poena i manje od 80 poena | više ili jednako 80 poena i manje od 90 poena | više ili jednako 90 poena |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |